І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го БЕРЕЗНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 10, 1966 No. 45. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 9-го березня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК ПЕРЕСТЕРІГАЄ, ЩО ГОЛОД ЗАГРОЖУЄ МИРОВІ В СВІТІ, якщо заможніші держави не допоможуть тим країнам, де населення голодує. Він сказав, що давно минувся той час, коли народи вели війну, щоб здобути харчі для себе. Але, продовжував Раск, коли „не розв'яжемо харчової справи, то будемо змушені діяти, щоб голодні країни не здобували силою харчів від своїх сусідів". Раск промовляв в Сенатській Рільничій Комісії, домагаючися, щоб Сенат схвалив урядовий проєкт про видачу $3.3 більйона на Харчі для Волі, чого вимагає президент Джансон. Коли нічого не зробиться в тому напрямку, то харчова ситуація в деяких державах буде критична, бо населення збільшується в швидшому темпі, як зростають харчові продукти. ЗДА змагають до миру в світі і мусять розв'язати харчову проблему у вільному світі.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАПРОСИВ ВСІХ 50-ох ГУБЕРНАТОРІВ НА ДРУГИЙ СНІДАНОК до Білого Дому на суботу 12-го березня, як про це повідомив губернатор стейту Ню Мехіко Джек М. Кемпбелл. Губернатор Кемпбелл заявив, що на прийнятті буде і коротка промова, але він не знає, на яку тему. Секретар Білого Дому Роберт Флемінг сказав, що він покищо не може нічого сказати про це прийняття. Звичай в Білому Домі не дозволяє повідомляти про гостину, поки не надійдуть повідомлення, що губернатори прийняли запрошення.

ЦЬОГОРІЧНІ ВИБОРИ ДАДУТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ ПРОВІДНИКА, — сподівається сенатор-республіканець із Кентаки Трустон Б. Мортон, який промовляв на зборах Фінансового Партійного Комітету в Ню Йорку. Мортон сказав, що тепер немає такої особи, яка могла б промовляти в імені республіканців. Такий самий стан був в 1936-му році після перемоги Ф. Д. Рузвелта. Але Мортон сподівається, що в листопадових виборах цього року хтось із трьох республіканців здобуде велику перемогу, і він буде очолювати партію та буде кандидатом на президента в 1968-му році. Ці три республіканці — це мишиґенський губернатор Джордж Ромні і губернатор з Ореґону Марк О. Гетфілд, які стараються про перевибір, та Чарлз Персі з Іллиной, який старається про сенаторське становище. Республіканці мають вже $1.8 мільйона на партійний фонд, а плянують ще зібрати $4.3 мільйона.

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ПОШИРИТИ ПОВНОВЛАСТІ ДЕРЖАВНИХ УРЯДІВ ПРАЦІ, щоб легше можна було поборювати безробіття та призначати робітні сили тим працедавцям, які їх потребують. Теперішні Уряди Праці діють на основі закону Ваґнера-Пейзера з 1933 року. Тепер вони реєструють робітників, які шукають праці. Згідно з новим законопроєктом Уряди праці мали б не тільки реєструвати безробітних, але й дбати про це, щоб знаходити нові варстати праці, де безробітні знайшли б затруднення. Новий законопроєкт називають поправкою до закону Ваґнера-Пейзера, але в дійсності він є його заміною, бо він діяв би на крайовій базі, а не на реґіональній, як це є тепер.

НАРКОТИК МАРІХУАНА МОЖЕ БУТИ ДУЖЕ КОРИСНИМ ЛІКОМ, — заявляють хеміки Принстонського університету. Д-р Едвард С. Тейлор заявляє, що маріхуана має такий складник, який, коли його відокремити, буде злагіднювати болі і не матиме тих шкідливих наслідків, які має теперішній наркотик. Маріхуана зможе зменшувати гарячку, збільшувати биття серця, вбивати бактерії та спонукувати до праці нирки. Маріхуана має дивні, деколи протилежні прикмети. Вона, відповідно спрепарована, може робити ворога нездібним до акції, без шкоди для його організму. Але інакше змінена ця сама маріхуана може робити вояка безстрашним в боротьбі серед найгустішої крісової й гарматньої стрілянини.

У СВІТІ

ВІЙСЬКА ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ В КОНҐО ЗДОБУЛИ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ НАД РЕБЕЛІЯНТАМИ, що все ще діють в північно-східній частині країни. Було 60 вбитих і 180 полонених. На рахунку ребеліянтів є 50 цивілістів, включно з жінками і дітьми, які були змасакровані недалеко Каліби над озером Танґанайка. У ребеліянтів, які попали в полон, знайшли кріси китайського походження.

ЗАСТУПНИК КОМАНДАНТА ҐАНСЬКОЇ АРМІЇ, ЯКА ЗАХОПИЛА ВЛАДУ В КРАЇНІ, ГЕНЕРАЛ ОКРАН, сказав, що — якщо Кваме Нкрумаг бажає повернутись — то може. Новий уряд заповів арешт бувшого президента Ґани і суд за зраду держави. Ген. Окран запротестував офіційно перед Організацією Африканських Держав проти Ґвінеї, яка намагається встрявати у внутрішні справи Ґани. Нкрумаг перебуває тепер у Ґвінеї у свого приятеля президента цієї країни Секу Туре.

ДО ЗАПРОПОНОВАНОЇ ПАПОЮ ПАВЛОМ VI КОМІСІЇ, ЩО ЗАЙМАЄТЬСЯ СПРАВОЮ НАРОДИН і яку очолює кардинал Альфредо Оттавіяні, увійшли від ЗДА кардинал Льоренс Шіген з Балтімору, архиєпископ Лео Бінц з Сент Пол і архиєпископ Джон Франціс Дірден з Дітройту. У Комісії, крім визначних теологів, будуть теж науковці — лікарі, біологи, демографи, соціологи.

ІНДІЙСЬКА АРМІЯ ЗДАВИЛА ПОВСТАННЯ ПЛЕМЕНИ МІЗО в джунґлях південно-східньої провінції Асам. Прем'єр Індії Індіра Ґанді відвідала місце випадків і заявила репортерам, що армія контролює ввесь терен включно з головним містом Альяль.

ТРЯСЕННЯ ЗЕМЛІ ВІДЧУЛА ТУРЕЧЧИНА В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ НА СХОДІ КРАЇНИ. Найсильніше відчула трясення землі провінція Ерзурум, 150 миль від кордону Совєтського Союзу. 15 турків згинуло внаслідок цієї катастрофи.

КОЛИШНІЙ КОМАНДАНТ ПАЛАТНОЇ СТОРОЖІ В ЯКАРТІ ПОЛКОВНИК УНТУНҐ ЗАСУДЖЕНИЙ Індонезійським військовим судом на кару смерти за зраду. В обвинуваченні було подано, що полковник Унтунґ допоміг виконати переворот проти уряду президента Сукарна в ночі з 30 вересня на 1 жовтня. Полковник Унтунґ заперечив обвинувачення і пояснював, що він саме намагався охоронити життя президента Сукарна перед революціонерами.

АНГЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ ШУКАЮТЬ НА ІНДІЙСЬКОМУ ОКЕАНІ ЗА КОРАБЛЯМИ, які везуть нафту до Родезії. Літаки, що дістали базу на острові Мадаґаскар, який тепер має назву Республіки Малягасі, літають над океаном, щоб вислідити, чи якісь чужі кораблі не везуть нафти до Родезії. Англійські кораблі вже були затримали невідомого походження танкер, що віз 20 тисяч тонн нафти з Бейри до Родезії.

ЛЮДИ ЖИВУТЬ НЕ ТІЛЬКИ ІДЕЯМИ, АЛЕ ПОТРЕБУЮТЬ ТАКОЖ ХЛІБА

З цього вповні здає собі справу наймогутніша й найбагатша країна світу — З'єднані Держави Америки, які й покликали до життя окрему установу „Харчі для миру", яка дбає про те, щоб допомогти харчами потребуючим країнам. Державний секретар Дін Раск (зліва) закликає сенатську аґрикультурну комісію, щоб вона признала на програму „Харчі для миру" по 3.3 більйона долярів річно впродовж найближчих п'яти років. Посередині сидить директор програми Ричард Рутер, а зправа сенатор Аллен Еллендер, голова сенатської аґрікультурної комісії.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ГОСТРО ВІДПОВІВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ДЕ ҐОЛЛЕВІ

Вашинґтон. — Президент Джансон вислав протягом чотирьох годин відповідь Президентові де Ґоллеві на його листа, в якому президент Франції вимагає контролі над всіма військами і військовими інсталяціями Організації Північно - Атлянтійського Пакту на терені Франції. У своїй відповіді президент Джансон заявив, що вимоги Франції дуже поважні і вони вимагають консультації з іншими членами НАТО. Лист президента де Ґолля був доручений через американського амбасадора в Парижі Чарля Болена у Вашинґтоні о годині 3-ій. В ньому президент Франції вимагає закриття головної кватири НАТО в Парижі протягом наступних двох років, а всі війська, які залишаться, мали би бути підпорядковані французькій команді. Одержавши французького листа, президент Джансон негайно відбув нараду із секретарем закордонних справ Діном Раском і підсекретарем Джорджем Болем та вже о 7-ій годині вислав відповідь через французького амбасадора у Вашинґтоні Шарля Люсета. У своїй відповіді Президент подав такі три застереження до листа президента де Ґолля: 1. Всі члени НАТО мусять взяти участь у дискусії над справою підпорядкування НАТО на терені Франції суверенній французькій владі. 2. ЗДА виведуть свої війська з терену Франції, заки підпорядкувати їх французькій команді. 3. Французькі вимоги б'ють по самому серці Північно - Атлянтійського Пакту і тому можуть заважити про майбутні відносини між Францією і ЗДА. На терені Франції є 26 тисяч американської військової залоги, включно з працівниками головної кватири НАТО, що є під Парижем. На терені Франції є кілька американських летунських баз, одна невелика морська база і кілька великих постачальних і комунікаційних пунктів. Там є теж дві канадійські летунські бази. Крім того на терені Франції є теж вояки інших держав - членів НАТО (всіх членів є 15). Всі війська є під об'єднаною командою, в якій більшість командних позицій займають американці. Згідно із статутом НАТО, кожний член цієї орґанізації має право після десяти років вийти, чи теж залишитись у цій організації, ціллю якої є спільна охорона Европи перед комуністичною аґресією. В 1969 році минає десять років цій організації і заходи Франції ведуть до того, щоб забезпечити за Францією командну позицію в НАТО, бодай на терені Франції, або теж вийти із цієї організації і в той спосіб позбавити її можливостей діяти на терені Франції. Вимоги Франції дуже поважні і тим пояснюється така скора відповідь президента Джансона на листа президента де Ґолля. Французькі дипломати у Вашинґтоні не оцінюють гострої відповіді Президента, як відкинення пропозицій Франції, і вважають її формальним підтвердженням отриманого письма від президента де Ґолля і ствердженням, що справа вимагає ширшої дискусії.

Американська авіяція виконала понад 200 налетів на Північний В'єтнам упродовж одного дня

Сайґон. — У вівторок, 8-го березня, літаки американської авіяції і фльоти виконали понад 200 налетів на військові, головно комунікаційні об'єкти в Північному В'єтнамі впродовж одного тільки дня, що становить рекорд цих налетів від часу, як вони почалися в лютому минулого року. Втрачено 4 літаки. Цим важким бомбардуванням американська стратегія має на меті здобути дві цілі: припинити наплив вояків і воєнних матеріялів з Північного В'єтнаму в Південний і заставити комуністичних лідерів до мирових переговорів. Тим часом, ані одного, ані другого не досягнено. Під час налетів 8-го березня американські літаки засипали бомбами шляхи получення, балізничі станції, валки вантажних автомобілів як також бази протилетунської оборони. На суші приходило тільки до спорадичних зударів, як американські і південно - в'єтнамські війська поступово очищують терен від комуністичних партизанів, вишукуючи і знищуючи їхні криївки. Рівночасно із Сіднею повідомлено, що Австралія плянує збільшити силу своїх експедиційних військ у Південному В'єтнамі з дотеперішних 1.500 вояків до 4.500. Підкріплення мало б прийти в червні цього року. Крім американських вояків, кількість яких у В'єтнамі виносить тепер 235.000, та південно - в'єтнамської армії, сили якої обраховують на 571.000 вояків, черговою найбільшою силою в боротьбі з комуністичною аґресією в тій країні є південно - корейські війська, сила яких виносить тепер 21.000. Південно - корейський уряд заповів, що він плянує цю силу збільшити вдвоє ще цього року. Цілий ряд інших країн мають там також свої менші військові з'єднання.

Переслідування Церкви в Совєтському Союзі продовжується

Ню Йорк. — Як подає „Ню Йорк Таймс" з 7-го березня комуністична партія в Совєтському Союзі почала нову кампанію проти церкви. Про це говорять совєтські публікації, які приносять повідомлення про те, що в Совєтському Союзі відчувається відродження релігійного життя. Найбільше турбує совєтську владу існування підпільної церкви по селах і містечках, де священики виконують священичі обов'язки в таємниці перед владою. Совєтський режим, не маючи змоги розбити зовсім релігійне життя громадян, установив свою контролю над Церквою у Совєтському Союзі. Руська Православна Церква — це єдина релігійна організація визнана совєтським урядом. Насильно приєднав Совєтський уряд до цієї російської церкви Українську Автокефальну Православну Церкву, а двадцять років тому назад теж і силою перевів туди Українську Католицьку Церкву, не питаючи про думку української католицької гієрархії. Всіх єпископів Української Католицької Церкви комуністична влада арештувала і вивезла і всі вони згинули на засланні, крім Кардинала Йосипа Сліпого, якому внаслідок порозуміння із Ватиканом дозволили виїхати за кордон. В минулому році — як подає „Ню Йорк Таймс" — вийшла в Парижі публікація, видана Комітетом для інформування про ситуацію християнства у Совєтському Союзі. В цій публікації описані переслідування вірних у славному українському відпустовому місті Почаєві на Волині. Місцева міліція зробила багато налетів на монастир, шукаючи за вірними. Вірні — не зважаючи на терор — зробили були тоді петицію до уряду, до тодішнього кремлівського диктатора Хрущова, запитуючи, чи таке безправ'я міліції є по наказу партії і уряду. Населення Совєтського Союзу не виявляє великого довір'я до толерованої владою гієрархії Руської Православної Церкви. „Ню Йорк Таймс" подає, що — хоч номінально очолює цю церкву патріярх Алексей — то він, вже з уваги на свій вік — 89 років, не є справжнім керівником цієї урядової церковної організації. Керує нею архиєпископ Нікодим, який за п'ять років покінчив був всі теологічні студії, що вимагають нормально 12 років, і був висунений на найвищий пост. Він співпрацює з совєтською владою і репрезентує Руську Православну Церкву у Світовій Раді Церков. Українське населення не має довір'я до гієрархії російської церкви і — хоч існують силою встановлені церковні уряди цієї церкви — в Україні існує і Українська Католицька Церква підпільно, а наші священики виконують свої священичі обов'язки в таємниці перед владою. Насильно насаджена в Україні Руська Православна Церква є розсадником русифікації.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА ПЕРЕВІРКА УНС ВКЛЮЧАЛА ТАКОЖ ЙОГО КАНАДІЙСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

Джерзі Ситі. Теперішню передконвенційну перевірку діловодства, майна і стану Українського Народного Союзу, яку впродовж цього тижня переводить в головній канцелярії УНС Головна Контрольна Комісія в складі: д-р Володимир Ґалан — голова, дир. Петро Пуцило — секретар та Іван Кокольський і Іван В. Іванчук, попередила відповідна перевірка й очолюваної головним радним і її директором Богданом Зоричем Канадійської Канцелярії УНС. Перевірка тієї канцелярії відбулася в днях 3 і 4-го березня й її перевели головні контролери дир. Петро Пуцило та Іван В. Іванчук, в приявності директора канцелярії Богдана Зорича. На фото (зліва): Богдан Зорич, Іван В. Іванчук та дир. Петро Пуцило під час перевірки Канцелярії Українського Народного Союзу в Канаді.

Нова Головна Управа „Провидіння" з о. М. Хариною на чолі перебрала урядування, відбула річні наради

Філядельфія. — Минулого тижня тут відбулися річні наради Головної Управи Союзу Українців Католиків „Провидіння", що були першими новообраної Головної Управи з о. Мирославом Хариною, як головним предсідником, на чолі. Попереднім головним предсідником був о. шамбелян Степан Тиханський. В нарадах взяли участь, вітаючи нову Головну Управу, репрезентанти всіх трьох українських католицьких Владик у ЗДА: митрополита Амврозія Сенишина, стемфордського єпископа Йосифа Шмондюка та шикаґівського єпископа Ярослава Ґабра. До нової Головної Управи „Провидіння" тепер входять: о. Мирослав Харина — гол. предсідник, о. Константин Бердар — духовний управитель, д-р Олександер Білик — заступник гол. предсідника, Степан Спринський — гол. секретар, мґр Теофіль Кульчицький — гол. фінансовий секретар та пані Стефанія Вовчак — головна касирка. До Головної Ради входять: мґр Адам Гординський, Катерина Зерковська, Альфред Козак, Михайло Клецор, Василь Шулевський, Степан Скробач, Богдан Казанівський, Михайло Майнош та о. декан Антін Борса, а Головну Контрольну Комісію становлять: Євген Команишин, інж. Роман Кравців та інж. Микола Семанишин. Головним редактором „Америки" є Мстислав Дольницький. Між кінцевими рішеннями Головної Управи „Провидіння" було м. і. постанова підтримати збірку на завершення будови нового катедрального храму у Філядельфії, як і на Український Католицький Університет в Римі, на ціль якого асиґновано дві тисячі долярів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА В АМЕРИКАНСЬКІМ РАДІО

Радіостанція Columbia College WKCR - FM на хвилі 89.9 передаватиме півгодинну програму, присвячену роковинам Т. Шевченка, в четвер, 10 березня о год. 9:30 ввечері. В програмі буде перша частина кантати С. Людкевича „Кавказ" у виконанні Львівської Симфонічної Орхестри й Хору „Трембіта" під дир. М. Колесси, декламації поезій Шевченка в виконанні артиста укр. сцен Віктора Добровольського й сольоспів меццосопрано Ольги Лепкової Ястремської.

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ НТШ ВІДБУЛА НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Ню Йорк. — Минулої суботи, 5-го березня, відбулася тут в приміщенні Українського Інституту Америки наукова конференція Філологічної Секції НТШ з доповіддю дійсного члена НТШ, проф. Василя Чапленка на тему: „Труднощі в боротьбі з русифікацією української мови в УРСР". Сама тема дуже актуальна та цікава, і тому притягнула багато слухачів. Прелеґента вітав від Управи Філологічної Секції її директор, проф. д-р Василь Лев, а конференцію провадив науковий секретар НТШ проф. д-р Василь Стецюк. У дискусії забирали слово: інж. А. Вовк, М. Кучер та інші.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ В НЮАРКУ

Нюарк. — Роковини Т. Шевченка відзначить українська громада в Нюарку святочною академією, що відбудеться в неділю, 20-го березня, о год. 5-ій, в залі Бенлсбурґ Гай - Скул при Айві Стріт. Промову на цій академії виголосить ред. Б. Кравців, а. в мистецькій програмі візьмуть участь хор „Трембіта" під управою д-ра Ігора Соневицького та при фортепіяновому акомпаніяменті М. Павловської, як теж Г. Вольц, А. Ґавдяк, О. Кириченко, Лев Рейнарович і Р. Осадчук.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Ню Йорк. — Інститут Шевченкознавства Української Вільної Академії Наук влаштовує в суботу, 12-го березня, о год. 6-ій, в залі УВАН при вулиці В. Сотій ч. 206 Шевченківську Конференцію, у програмі якої є доповіді Юрія Лавріненка на тему: „Молоді літературознавці про Шевченка", Олекси Повстенка про Межигірський Спас у творчості Шевченка (з ілюстраціями) і Володимира Міяковського про Шевченкіяну в Музеї-Архіві УВАН у Ню Йорку.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Ню Йорк. — Щорічним звичаєм Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує Шевченківську Наукову Конференцію, що відбудеться в суботу, 12-го березня о год. 6-ій в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вул. Конференцію відкриє директор Філологічної Секції НТШ, проф. д-р В. Лев. Доповіді виголосять: проф. д-р М. Тершаківець на тему „Вічна актуальність ідеології Тараса Шевченка". З черги проф. д-р П. Ковалів говоритиме про „Тараса Шевченка і українську літературну мову„. Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

У першому дні вплинуло 51 замовлень на книжку „Маємо Кардинала" та додатково $73.19 пожертв на Фонд Університету

Джерзі Ситі. — В першому дні після проголошення появи виданої книжки „Маємо Кардинала", вплинуло 51 замавлень на неї, 26 українського і 25 англомовного видання, та додатково ще $73.19 пожертв на фонд Українського Католицького Університету в Римі, на який призначений також повний прибуток з продажу цієї книжки. Книжка появилася в модерному оформленні у виконанні мистця Богдана Титли та в люксусовому виданні Українського Народного Союзу, що має бажання при допомозі цієї книжки причинитися збіркою дуже потрібних фондів на здійснення одного із великих задумів Первоієрарха Української Католицької Церкви, Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа — будови Українського Католицького Університету в Римі. Вже перший відгук на проголошення про появу книжки досить заохочуючий. В першому дні надіслали замовлення: всч. о. В. Стебельський з Мейнерсвіл у Пенсильвенії замовив 3 українські і сім анломовних примірників; Іван Тарнавський з Пітсфілду, Масс., замовив один український примірник та додатково переслав 16.19 дол. як свою додакову пожертву на фонд Університету; Додатково, крім замовлень, переслали пожертви: М. Анастазієвський із Ст. Пол (1 прим. і 5 дол. пожертви), Т. Дзюба з Ансонії (1 прим. і 2 дол. пожертва), С. Сломошинський з Риверсайду (3 прим. і 10 дол. пожертва), О. Комарницький з Рочестеру (1 прм. і 5 дол. пожертва), И. П. Старостяк з Бруклина (1 прим. і 5 дол. пожертва), В. Лукашевський з Парсіпані (2 прим. і 10 дол. пожертва), М. Ратушний з Ґарфілду (1 прим. і 5 дол. пожертва), Вм. Модрейко з Пнт. Куконт (1 прим. і 10 дол. пожертва) та К. Пукала з Ню Йорку (1 прим. і 5 дол. пожертва). По більше примірників звичайно українське й англомовне видання, замовили, крім згаданих уже: всч. о. Вол. Білинський з Пасейку, д-р М. Козак з Міннеаполіс, Л. Шелевич з Шикаґо, всч. о. И. Рейнарович з Бруклина, всч. о. В. Грабець з Палмертону та Українська Централя з Пасейку. По одному примірникові замовили, крім уже згаданих, Ю. Р. Малаховський з Флошинґу, С. Новоженюк і Степан Мілян з Філядельфії, М. Чайківський з Ню Йорку, всч. о. Роман Ганас з Маганой Ситі, И. Городецький з Джексон Гайтс, М. Гаврилишин з Пассейку, Р. Левицький з Форест Гіллс, П. Стахів з Перт Амбою, І. С. Коропецький з Морістанвну, И. Теодорович і П. Цяпало з Шикаґо, О. Труш з Юніон, Я. Дацьків та Г. Косбі з Бруклина.

Висилка українських книжок починається вже завтра, в четвер 10-го березня, бо треба було заждати на замовлені спеціяльні коверти для висилки, а висилка англійського видання зможе початись щойно в наступному тижні з уваги на те, що дещо забарилася її достава з переплетні.

Також дальші замовлення на книжку, як і додаткові пожертви на фонд Університету, потверджуватимемо з подякою на сторінках „Свободи" в міру того, як вони будуть надходити.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Можливості війни з червоним Китаєм

Комісія Закордонних Зв'язків американського Сенату почала переслухування в справі червоного Китаю і його політики. Голова згаданої Комісії демократичний сенатор із Арканзо, Вілліям Фулбрайт, відомий пацифіст, уважає, що дальше анґажування ЗДА у війні в В'єтнамі може викликати небезпеку війни з Китаєм, яка стане початком світової війни, що не обійдеться без ужиття нуклеарної зброї.

Про війну з Америкою за В'єтнам говориться і в Китаї. Комуністи, вже віддавна підготовляючи китайське населення на цю можливість, переводять у цьому напрямі таємну індоктринацію. Газета в Гонг Конгу „Вен Гуї Пао" надрукувала цілу серію статтей на тему ситуації в Південно-Східній Азії. Головна теза цих статтей: війни в Азії не оминути, бо В'єтнам — це головний плящдарм китайсько-американської боротьби за контролю над азійським світом. Лише зброєю можна стримати „американський імперіялізм", який, мовляв, намагається здушити світові революційні рухи в півколоніяльних країнах Азії. Тож і конфлікт між ЗДА і Китаєм підставовий і неминучий.

Китайська пропаґанда заявляє, що В'єтнам — це лише вияв цього конфлікту. Якби не було боротьби у В'єтнамі, вона почалася б на іншому місці азійського терену. Конфлікт за впливи на цьому терені може закінчитись лише знищенням одної із сил. Китайська комуністична пропаґанда заявляє, що в цьому конфлікті переможуть „визвольні сили", контрольовані Пейпінґом, і це буде початок цілковитого упадку американської системи. Американський капіталізм — на думку комуністичних пропаґандистів у Китаї — повалиться, якщо не зможе поширювати своєї політичної експансії, щоб забезпечити собі сировці і ринки збуту.

У своїй пропаґанді китайські комуністи, хоч і признають, що в ЗДА є розходження щодо політики в Азії між самими американськими провідниками, але ці розходження є наслідком лише змінної політики. Генерал Джеймс Гавін чи амбасадор Джордж Кеннан, на їхню думку, доражують відтягнути американські війська у В'єтнамі до деяких пунктів на побережжі з тактичних міркувань: вони хочуть збудувати на побережжі укріплені фортеці, щоб з них успішно заатакувати Китай. Правда, Китай — не єдина комуністична сила у світі. Ще й досі, бодай формальний, провід комуністичного світу знаходиться в руках вождів у Кремлі. Совєтський Союз веде політику примирення із ЗДА, бо вважає, що він виграє на часі. В цьому суть другого великого конфлікту вже між двома конкурентами на провідництво у самому комуністичному світі. Хто знає, чи саме цей внутрішній конфлікт не важить більше на можливості війни з Америкою, бо він спопуляризував би провідництво Пейпінґу в комуністичному світі, чи, уживаючи комуністичної термінології, у „визвольному русі".

На нашу думку, не відтягування чи прискорення конфлікту з Китаєм і Москвою, але повна підтримка визвольних національних рухів має бути напрямом для політики ЗДА. Віце-президент Гомфрі говорив, що у В'єтконгу є чесні націоналісти, але вони одурені комунізмом. Чесні націоналісти є в Совєтському Союзі, і там уже майже п'ятдесят років борються за національну свободу. Чесні націоналісти є в усіх частинах землі, і це єдина сила, що може протиставитись наступові світового комунізму. Місце Америки в цьому світовому конфлікті за геґемонію по стороні справедливих змагань всіх народів за своє місце у світі, бо не торги за сфери впливів, а справедливий розподіл сил може запевнити тривалий мир.

Історія „залізної заслони"

Минулої суботи, 5-го березня 1966 р., сповнилося 20 років з того часу, як у людську мову ввійшло поняття „залізної заслони". Тепер уже, мабуть, кожна шкільна дитина розуміє значення цього поняття, здає собі справу з його загрози: заперечення всіх Божих і людських правд і прав людини, нищення мечем і випалювання вогнем усього, що не відповідає злочинним бажанням та плянам диктаторської кліки, включно з народовбивством, постійна небезпека для всіх людей і народів, облудні гасла про волю, мир і братерство при повному запереченні їх у практиці, і так без кінця й краю. „Залізна заслона" стала символом найчорнішої доби в історії людства.

Автором цього поняття є один з найбільших мужів історії, Сер Винстон Черчилл, а історія цього поняття настільки цікава, що в 20-річчя його оформлення варто її бодай коротко пригадати.

Було це на початку 1946-го року, незабаром після того, як Черчилл, вигравши у світовій війні, програв у виборах і перестав бути прем'єром Великобританії. Саме тоді у Вестмінстерському коледжі, у малій школі з 600 студентами, що про неї Черчилл ніколи не чув, у містечку Фултон, у Мізурі, про яке він також нічого не знав, постала проблема: вона мала сплачувати гіпотеку, і хотіла, щоб про неї дещо довідались та про неї говорили. Тому президент цього коледжу, д-р І. Д. Дейвідсон, звернувся до свого приятеля полк. Куртіса Мічела, який був зв'язковим у Пентаґоні, з проханням, щоб той постарався для нього якогось видатнішого промовця. В Білому Домі був тоді президентом Генрі С. Труман, що також походить зі стейту Мізурі, і полк. Мічел, довго не думаючи, звернувся до Президента з думкою, щоб за його посередництвом запросити Черчілла на промовця. Ситуація здавалася безвиглядною, бо невже Черчилл, який щойно виграв війну, може згодитися на виступ в невідомій малій місцевині, в невідомому коледжі? Наперекір усім сподіванням, Черчилл згодився і 5-го березня 1946-го року виголосив промову, що сьогодні є в усіх підручниках історії і що створила концепцію „залізної заслони".

У цій своїй промові, що має 1,500 слів, Черчилл м. і. сказав: „Я маю великий подив і пошану до хороброго російського народу. Ми вітаємо Росію на її заслуженому місці між провідними націями світу... Але від Штеттіну над Балтійським морем до Трієсту над Адріятиком запала через континент Залізна Заслона. За тією лінією лежать всі столиці древніх держав Центральної і Східньої Европи... Варшава, Берлін, Прага, Відень, Будапешт, Беоґрад, Букарешт і Софія... совєтська сфера. І всі вони у відповідній мірі є предметом постійно зростаючої контролі з Москви... Я вважав за відповідне з'ясувати цю тінь, яка падає на світ однаково, як на Сході, так і на Заході..."

Це й є уривки тієї сьогодні вже історичної промови, в якій з'ясовано концепцію „залізної заслони", що вже на всі часи залишиться характеристикою народовбивчої, диктаторської й агресивної комуно-московської імперії, що створила „залізну заслону" для приховування своїх злочинів, першою жертвою яких впала наша батьківщина Україна.

П. Заярський

„...Я НА СТОРОЖІ КОЛО НИХ ПОСТАВЛЮ СЛОВО"

2

Шевченко закликав сучасників і майбутні покоління „і чужого научатись й свого не цуратись". Любов і пошану до рідної мови Шевченко утотожнює з любов'ю і пошаною до матері. Пошана до рідної мови йде впарі з національною і людською гідністю. Світлі хвилини в своєму похмурому довголітньому засланні Шевченко переживав, зустрічаючись із своїм приятелем Андрієм Обеременком. „Я полюбив його, — пише Шевченко у „Щоденнику", — за те, що він упродовж двадцятилітнього солдатського мерзенного життя не втратив своєї національної і людської гідности".

Одночасно з цим Шевченко звеличує діячів рідного слова, що в тяжкий час не пішли в найми до сусідів, а, всупереч русифікаційній політиці царського режиму, працювали на рідній ниві, дбали про розвиток національної культури і писали українською мовою.

Шевченко, коли йому було лише 24 роки, вшанував основоположника нашої нової літератури Івана Котляревського, присвятивши йому глибоку і щиру поезію, в якій виявив глибоке розуміння ролі Котляревського в національному відродженні українського народу. Він пророкує Котляревському вічну славу:

Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!

А на другий рік присвятив Шевченко батькові української прози Г. Квітці - Основ'яненкові чудову поезію, в якій звертається до Г. Квітки - Основ'яненка з закликом писати про те, про що сам тоді з найбільшою охотою писав — про славне минуле України, „про старину, про те диво, що було, минуло":

Утни, батьку, щоб нехотя
На ввесь світ почули,
Що діялось в Украні,
За що погибала,
За що слава козацькая
На всім світі стала!

В цьому творі висловив він велику віру в безсмертя рідного слова, рідної пісні:

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люди, наша слава,
Слава України!

За два роки до смерти Шевченко щиро привітав молоду українську письменницю Марка Вовчка, називаючи її своєю донею, і висловлював радість, що Господь почув його благання,

Щоб наша правда
не пропала,
Щоб наше слово
не вмирало.

Непереможну віру в невмирущість рідного слова з гарячою пристрастю висловив Шевченко в незабутніх рядках безсмертного „Кавказу":

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля;
І несита не виоре
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого!

Велику вагу свого поетичного слова для національного відродження українського народу глибоко усвідомлював Шевченко. У поезії „Подражаніє XI псалму" висловив він свою велику місію такими словами:

... Возвеличу
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло них
Поставлю слово...

Цю священну місію він блискуче і з надзвичайним успіхом виконав!

Могутнє слово геніяльного співця України дійсно стало на сторожі прав поневоленого українського народу, стало найгострішою зброєю в його боротьбі за волю і державну незалежність. Шевченкове слово стало ясним сонцем, що осяяло темну ніч неволі і національної несвідомости. Шевченкове слово розбудило народні маси і стало найважливішим чинником у пробудженні національної свідомости, найважливішим чинником національного відродження українського народу.

Під могутнім впливом Шевченка розвивалася українська література в XIX і в XX століттях. Під його могутнім впливом багато талановитих письменників в Україні, що почнали писати свої твори російською мовою, перейшли на українську і стали окрасою українського письменства. Під впливом читання творів Шевченка мільйони українців ставали свідомими синами своєї матері України.

Ця величня місія Шевченкового слова ще не закінчилася і не закінчиться скоро. Його слово і тепер виконує ту саму місію, яку виконувало понад сто років. І тепер і в майбутньому Шевченкове слово є й буде найгострішою зброєю в боротьбі проти русифікації, проти денаціоналізації, проти так званого „злиття мов".

Слідом за вірною послідовницею Шевченка, Лесею Українкою, йдуть наступні покоління наших поетів, письменників, культурних діячів і мільйонових мас українського народу, приєднуючись до обіцянки великої поетки:

Ми, як ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем свої ниви,
Рідні перелоги!

Цю віддану любов до рідної мови глибоко відчувають молоді поети України і сміливо декларують у своїх поезіях:

О рідна мово!
Причащаюсь
Біля твоїх джерел
прозорих, чистих,
І набираюся п'янкої сили...
Твої багатства невичерпні.

„Любімо, шануймо рідну мову!" — закликає відомий сучасний прозаїк. Один сучасний український поет воліє смерть, ніж загибіль рідної мови:

Якби я втратив очі,
Україно,
То міг би жить,
не бачачи лугів,
Поліських плес
дніпровських берегів,
Де на покосах,
наче хвилі, сіно.

Мені і в непроглядній
пітьмі днів
Твоя лунала б мова
солов'їно,
І світ, що ти дала мені
у віно,
У сяйві слова знову б
засяяв.

А глухоти не можу
перенести,
Бо не замінять співу
мертві жести,
Ні вся природа
та краса твоя;

Глядіть на труд
всечасної обнови,
Але не чуть твоєї
пісні-мови —
Ото було б загибіль —
смерть моя.

Таку відповідь русифікаторам і великодержавним шовіністам та їхнім прислужникам дає молоде покоління українських поетів. Ще гостріша, ще сміливіша відповідь душогубам у палких віршах передчасно померлого Василя Симоненка:

Вони прийшли
не тільки за добром:
Прийшли забрати
ім'я твоє, мову,
Пустити твого сина
байстрюком.

З гнобителем
не житимеш у згоді:
Йому — панять,
тобі — тягнути віз!
Жиріє з крови
змучених народів
Наш ворог найлютіший
— шовінізм.

В цьому рішучому протесті відчувається бойовий дух і нескореність Шевченка.

Дух великого Шевченка, його пристрасний, гнівний, палкий протест проти ворогів українського народу і велика віра в перемогу народу над окупантами та їх прислужниками — яничарами з великою силою висловлені в поезії гідного Шевченкового нащадка — Василя Симоненка:

Народ мій є! Народ
мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить
мій народ!
Пощезнуть всі перевертні
й приблуди
І орди завойовників-
заброд!

Ви, байстрюки катів
осатанілих,
Не забувайте,
виродки, ніде:
Народ мій є! В його
жилах
Козацька кров
пульсує і гуде!

Кінець

ІГОР МУРАТОВ ОБУРЮЄТЬСЯ...

У Харкові по другій світовій війні перейменували вулицю, названу в попередніх роках іменем Євгенії Бош, большевички-чекістки, на — вулицю Б. Хмельницького.

У „Культурі і Житті" з 10 лютого поет Ігор Муратов обурюється: навіщо перейменували? Це, пише він, непотрібно, це — порушення р-революційних традицій.

Валерій Останенко

З ТОЧКИ ЗОРУ ВОЄННОГО МИСТЕЦТВА

Для багатьох лишається незрозумілим, чому американці і досі не можуть здобути перемоги у В'єтнамі.

В'єтнамську війну називають обмеженою війною, конфліктом, наслідком збігу політичних обставин, і шукають для її розв'язки метод та засобів далеко не воєнного порядку. Але все це — „деталі". В цілості ж у в'єтнамських подіях головну ролю відіграє суто воєнний фактор, власне — збройна боротьба, як основний атрибут, головна, специфічна ознака кожної війни. І американське командування у В'єтнамі, не так, як це було у Кореї, добре знає своє завдання. Йому тепер сказано коротко і ясно — переможи! Тому в'єтнамську війну треба розглядати не лише з політичної точки зору, але й з точки зору воєнного мистецтва.

Широкі маси населення знають про війну у В'єтнамі з урядових повідомлень та повідомлень воєнних кореспондентів. Перші переважно обмежуються загальними офіційними даними, другі — описом фронтових епізодів, але докладної, суто фахової аналізи воєнних операцій у В'єтнамі широким масам не подається. Це, очевидно, лишається компетенцією певних урядових та воєнних установ. Це й становить причину багатьох незрозумінь.

Дійсно, тяжко зрозуміти, чому така могутня держава, як Америка, „не може дати собі ради" в такій малій війні, як в'єтнамська. І мимоволі виникає побоювання: а що буде, коли, припустімо, на стороні В'єтконґу виступить червоний Китай?

Справа в тому, що американці у В'єтнамі, говорячи воєнною мовою, не мають оперативного розмаху, при якому вони могли б повністю використати свою інтенсивну вдачу і найліпшу в світі бойову техніку.

Тепер у В'єтнамі перебуває понад 200.000 американського війська, понад 500.000 південнов'єтнамського, 20.000 південнокорейського, 1.400 австралійців і 120 новозеляндців. Це досить поважні сили. Але основна маса цих сил зосереджена в опірних базах, розташованих на узбережжі Південного В'єтнаму. В районах же, які знаходяться всередині країни, і навіть близьких від американських баз, діють сили В'єтконґу.

Воєнний обсерватор „Ню Йорк Таймсу", Генсон Болдуїн, який кілька місяців перебував у Південному В'єтнамі, пише: „Більшість наземних комунікацій у Південному В'єтнамі перетяті комуністами, і багато районів переходить ночами під їхню владу. Умови місцевости, клімат тут дуже складні і вимагають великого напруження сил. Але противник добре знає місцевість, акліматизований і виявляє „тваринні хитрощі". Це дуже витривалий, боєздатний і небезпечний противник..."

Яких же методів і засобів боротьби проти такого противника вживає американське командування? Як відомо, в другу світову війну і у війну в Кореї дії американських військ у великій мірі залежали від вогневої підтримки. Це повторилося у В'єтнамі. Мова йде не про дійсну вогневу підтримку в бою, яка дає можливість з малими втратами власних сил здобути перемогу, а про непотрібну витрату боєприпасів, власне — марнотратство, яке, увійшовши в систему, відбирає віру у власні сили, понижує бойовий дух і часто приводить до невдач в бою.

Інший кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Ч. Мор, повідомляє, як одна американська чота провела ніч у засідці. Засідка не вдалася, і Мор пояснює це тим, що „в цю ніч не появилося ні одного в'єтконґівця". Мор — добрий журналіст, але у воєнних справах, як видно, розбирається мало, і дійсної причини невдачі засідки не зрозумів. Ця причина полягає в тому, що американці, замість зробити засідку секретною, підпустити ворога на близьку віддаль і потім зустріти його автоматним та кулеметним вогнем, цілу ніч обстрілювали з артилерії та мінометів шляхи підходу і всю місцевість перед засідкою. Звичайно, на таку „засідку" ніякий противник не піде.

Американське командування у В'єтнамі ігнорує тактику ближнього бою. Воно чомусь не хоче признати, що в умовах В'єтнамської війни ліпшою зброєю є автомат, граната і легка гавбиця, і що стратегічним бомбардувальникам та тяжкій артилерії у Південному В'єтнамі, фактично, нема чого робити. Бо В'єтконґ не має мостів, залізничних станцій, інших видів комунікації. Його війська не займають певних позицій і укріплених пунктів, одягнених у бетон і колючий дріт — усього того, що могло б послужити ціллю для тяжких бомбардувальників і тяжкої артилерії. Тоннаж скинутих бомб і випущених артилерійських стрілен на в'єтнамському фронті дуже великий, але від цього лише створюється великий шум, який і використовують комуністи у своїй антиамериканській пропаґанді, мовляв, американці у В'єтнамі спричиняють великі руйнації.

Як в дійсності виглядає справа, несамохіть розкривають самі автори пропаґанди. Так, кореспондент ТАС-С у Ханої Е. Кобелев пише в „Красній Звезді", як американці 41 раз бомбардували один пункт в провінції Тханьхоа, і внаслідок цього був лише один ранений. В даному випадку кореспондент ТАСС хотів висміяти нібито низьку кваліфікацію американських пілотів. Що кваліфікація американських пілотів стоїть на високому рівні — сумніватися не приходиться, а що згадане бомбардування не мало успіху, очевидно, пояснюється тим, що в даному районі взагалі не було чого бомбардувати.

Концепція, що в сучасній війні господарем положення є той, хто має перевагу в повітрі, себе не виправдала. І лишається відкритим питання: чи завжди співмірні американські матеріяльно-технічні зусилля і їх наслідки?

Американці не можуть здобути швидкої перемоги у В'єтнамі частково тому, що їхнє командування не застосовує там основного принципу воєнного мистецтва: зосередження максимальних сил та засобів у вирішальний час і на вирішальному місці. Бо цей принцип воєнного мистецтва опинився в розпорядженні політичного керівництва, став предметом обговорень на різних конференціях, між людьми переважно цивільної діяльности.

Неможливо з успіхом провадити бойові операції, не знаючи, де саме знаходиться т. зв. центр ваги війни, тобто те місце, де перебувають головні і потенціяльні сили противника, зрушивши які, можна остаточно змінити хід війни у власну користь. Цей центр ваги війни шукають у В'єтнамі, у червоному Китаї і по всій Південно - Східній Азії.

А тим часом американські дивізії у В'єтнамі ведуть „обмежену" війну, дотримуються оборонної тактики, відбивають постійні атаки В'єтконґу, мовляв, це входить у якийсь загальний стратегічний плян.

З новим роком американське командування почало наступ в двох напрямках — на південний захід і північний захід від Сайґону. Можливо це і є ті оперативні напрямки, які вкажуть центр ваги війни. У всякому разі це вже перехід від оборонної тактики до наступальної. Це — контрудар. Але загальна ініціятива в битві все ще на стороні В'єтконґу. Його війська не приймають американських контрударів, вони пропускають ударну масу через фронт, відходять на фланги, роззосереджуються по місцевості і лишаються господарями положення у багатьох районах країни.

Усе тут сказане — є лише відкрита аналіза реальної воєнної дійсности, без чого воєнне мистецтво перетворюється в ремесло. Це може трапитися у В'єтнамі, якщо воєнне командування не змінить там своєї тактики.

„КОЛОНІЯ ЗАГАЛЬНОГО РЕЖИМУ"

Білий день. Вулицею йде літній чоловік. Раптом перед очима багатьох людей на нього нападає хлопець і — ні за що, ні прощо — починає бити.

Це відбувається в центрі Києва, на Хрещатикові, — розповідає в „Радянській Україні" (30 січня) Є. Бобенко-Півторадні у статті „Повсселилися". — Хлопця забрали у „колонію загального режиму".

Інша картина відбувається також на Хрещатикові біля виходу з ресторану „Метро". Час дії — за північ. У хід пускають кулаки студенти політехнічного інституту і хлопці з вулиці.

Обмірковуючи питання моралі, автор вбачає причину цих вчинків у... чарці.

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Родинна хроніка з життя подільського духівництва минулого століття

ЧАСТИНА ПЕРША

(1)

Передмова

Тіні минулого часто не дають мені спокою. Здається, що мої давно забуті предки хочуть пожити ще хоч хвилину, хоч у спогадах своїх внуків та правнуків. А тому спогади про свого прадіда та про долю його дітей, які збереглися у нас в родині, вважаю своїм обов'язком дбайливо списати.

Для чого?

У прадавній легенді говориться про те, що людина приходить на світ, щоб „вкусити от древа пізнания добра та зла", щоб добро возлюбити, а зло зненавидіти та поборювати його найперше в своєму власному серці, бо тільки тоді настане щасливий вік на землі.

Щоб легше було знайти шлях добра та зла в щоденному житті, треба поглянути на минуле, треба вчитися на помилках та на досвіді своїх предків.

Усе, що пишу тут, є дійсно правдиве, списане із слів моєї бабусі Євфросини Головацької (1832 - 1918), молодшої доньки прадіда Ілії.

Савинці

На рідному Поділлі, недалеко славного міста Ярмолинець, осторонь битого шляху, стояло розложисте, затишне село Савинці.

В ту давню добу домінувала над селом палата багатого дідича-поляка. Палата стояла край села серед пишного, нещеного парку. За парком був ставок з тихими вербами, а на другому боці ставка — стара церковця з просторим цвинтарем навколо. Навпроти церкви, на горбку — розлога стародавня парафія, оточена могутніми яворами.

Коли над цілою околицею з багатьма селами, хуторами, ланами, лісами та млинами панував савинецький дідич, то на савинецькій парафії повновласним паном був прадід Ілія.

Пан-отець Ілія походив із старого попівського роду. Таких стародавніх попівських родин було на Поділлі багато: Монастирські, Родкевичі, Дороновичі, Сингалевичі, Сніґурські та інші.

Усі ці родини між собою були в більшості споріднені, і робилася велика різниця між таким попом з діда-прадіда і звичайним попом, що, хто його знає, може навіть з дяківського роду походить. За такого звичайного кандидата на попа дівчата з доброго попівського роду нерадо віддавалися, хібащо яка сирота, або погана, або пристаркувата, яких піп з діда-прадіда не взяв. А коли таке сталося, то бідна дівчина усе своє життя чулася пониженою. Це мало в більшості свою економічну підставу. Старі попівські родини були заможними, сиділи десятками літ на найліпших, найбагатших парафіях, що переходили з батька на сина, а як не було сина, то така парафія часто йшла, як посаг, за старшою донькою. Це так добре описано в „Родині Люборацьких" Свидницького.

Отже, отець Ілія був таким попом з діда-прадіда, хоч не походив з Поділля, а прийшов з Бесарабії, як тоді казали, з Молдавії, очевидно, був нащадком вільних козаків з Лиману, бо вдача у нього була далеко не попівська.

Здоровий, кремезної постави, буйної, деспотичної, свавільної вдачі, яка не зносила й тіні спротиву ні серед власної родини, ні від парафіян, ні, тим більше, від численної челяді, що справляла велике господарство. Перед цією грізною людиною тремтіли всі в домі. Єдина прабабуся Ірина, дружина прадіда Ілії, лагідна і тиха, надзвичайно тактовна, вміла не тільки гамувати, але навіть непомітно керувати цією несамовитою вдачею.

У родині було багато дітей: чотири хлопці та сім дівчат. Крім того жила в домі братова діда, вдова з трьома доньками. Брат діда, який був, очевидно, такої ж свавільної та палкої вдачі, зломив попівські традиції і зірвав з своєю родиною, одружившися з полькою-католичкою.

Служив він десь при війську та там і склав свою голову в молодому віці. Його бідна вдова з трьома маленькими дітьми на останні гроші приїхала до Савинець і благала прадіда прийняти її під свою опіку.

Прадід сказав, що у нього „харчі не куповані", і що його ще стане на те, щоб їх прогодувати, але що в хаті, то діло бабське — і буде так, як скаже його дружина. Прабабуся Ірина сказала, що то був би великий гріх перед Богом не прийняти сиріт, а що вона й так шукає якусь добру пані, щоб учила її дочок „політики", — тоді так називали форми та способи доброго поводження в товаристві.

І так в домі опинилася полька, католичка, шляхтянка. Вона пильно взялася за виконання свого завдання і дуже швидко навчила попівських дочок говорити добре по-польськи, поводитися „по-панськи" і навіть молитися з католицького молитовника.

В домі було десять молодих дівчат - панянок, цілий пансіон!

У ті часи ніяких шкіл для попівських дівчат не було. Ця вся молодь жила майже безвиїзно вдома.

— Боже мій, що ж ви робили цілий час у селі? — питалися ми бабусю, що походила з савинецького роду.

— Звичайно, що не сиділи за книжками так, як ви, та не гаяли часу на дурниці. То би прадід не потерпів, щоб у нього хтось дармував.

(Далі буде)

Дітройт, Миш.

ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ І ВИДУЖУВАНЦІВ

Не лиш в інших великих містах, але і Дітройті пожвавився рух. Ще в червні 1965 зійшлась ініціятивна група людей, щоб застановитись над побудовою дому для старших віком і відпочинкового дому для видужанців. Вони створили статутове товариство з назвою Українсько - Американська Фундація та негайно приступили до опрацювання статуту. З нього довідуємось, що вибрані на перших сходинах громадяни намітили широкі завдання. Ця неприбуткова інституція поставила собі за завдання побудувати в горі намічені будинки, згодом і шпиталь, далі ряд інших приміщень для ряду санітарних, харитативних, опікунчих і виховних осередків. Фундація приступить до збирання фондів серед громадянства чи то дорогою складок, уділів, записів, затягне позичку від держави, що на такі цілі дає великі фонди на легкі сплати.

20 січня 1966 відбулися сходини комітету, на яких відчитано статут, уже зат-

Радіючи успіхами молодої українки, апелюємо до всіх інших, які здобувають успіх серед американського світу, щоб пам'ятали про своє українське походження.

верджений мишиґенським актом загальних корпорацій, і вибрано управу в такому складі: Панове: Й. І. Ельник — президент, В. Шкудор — екзекутивний віце-президент, М. Дужий — другий віце - президент І. Коцур — скарбник. Пані: А. Вокер — секретарка тимчасова, С. Парфанович — інформація й історія.

Вибрані члени управи розділили поміж собою завдання, які випливають з їхнього вибору, як теж ряд інших. І так І. Ельник взяв на себе опрацьовання правильника на спілку з адвокатом С. Луцьким, В. Шкудор очолив комітет членства і з його рамени має переговорити з організаціями і поодинокими людьми, що мають охоту включитися в рами організації і співпрацювати над наміченими нею завданнями, І. Коцур має вести книговодство і дбати про придбання фондів. А. Вокер прийняла секретарство тимчасово, поки не найдеться хтось, що добре володіє українською і англійською мовами, С. Парфанович має інформувати пресу, вести пропаґанду та провадити історичні записки товариства. Згодом мають прибрати ще більше членів, залежно від потреби.

Першим завданням вибраної управи є розглянути вже існуючі об'єкти на тлі перебудови міста, і місць поселення нашого громадянства.

С. Парфанович

Підчас репетиції „Нового театру" в Ню Йорку Ігор Шуган (в ролі Командора) з Михайлом Яблонським (в ролі Сґанареля). Прем'єра — „Камінний господар" Лесі Українки відбудеться 2-го квітня в театрі Барбизон Плаза при Сентрал Парк Саут.

Розвиток українських студій в Альбертському університеті

Заходами клюбу українських професіоналістів і підприємців в Едмонтоні 29 березня 1966 р. відбудеться в Альбертському університеті перша англомовна Шевченківська лекція для зацікавлених професорів та студентів. Лекцію зробить д-р Юрій Шевельов, професор Колумбійського університету. Подібні лекції будуть відбуватися щороку на теми з української мови чи літератури. Їх виголошуватимуть відомі шевченкознавці — професори, письменники, перекладачі творів Великого Кобзаря тощо. Щоб успішно перевести першу Шевченківську лекцію, п. В. Базюк, президент клюбу українських професіоналістів і підприємців в Едмонтоні, передав на руки д-ра В. Г. Джонса, президента Альбертського університету, чек на $500. Під час передачі були присутні заступник президента клюбу п. В. Дячук, д-р Яр Славутич, професор слов'янських мов і літератур та голова Шевченківського Комітету в Альбертському університеті, і проф. Іво Моравчик, голова Міжвідділового комітету в справах слов'янських студій.

При цій нагоді варто пригадати, що українські студії в Альбертському університеті розвиваються досить успішно. Тепер українську мову й літературу вивчають близько 100 студентів (в 1960 р. було лише 6). У програмі студій є такі курси (подаємо за університетським календарем на 1966 - 67 навчальний рік): початковий і вищий курси укр. мови, мовно-ляборатoрні курси, курс письмових робіт, історія української мови, давня укр. література (XI-XVIII ст.), укр. література XIX ст., укр. література XX ст., курс про Т. Шевченка, курс про І. Франка і Л. Українку, семінари з сучасної укр. літератури та інш.

Протягом останніх років чотири студенти одержали наукові ступені маґістра з українїки і тепер викладають в університетах Канади. Кілька студентів - аспірантів продовжують працю над темами. Університетська бібліотека має великий відділ українських книжок — найбільший у Канаді. Щороку 7 чи 8 студентів отримують стипендії за високі оцінки з української мови і літератури.

Цього навчального року українські курси ведуть професор д-р Яр Славутич і маґістер Т. Карлтон; по одному курсові викладають пані О. Мартьянова (прибула з Києва в пляні обміну) та студент-аспірант Ігор Шанковський. Крім цього, у слов'янському відділі викладають професори З. Тростянська (з Києва), О. Старчук (російська література і українська мова), Г. Шаршмідт (рос. мова і слов. лінгвістика), В. Кері (рос. наукова мова). Аспірант В. Ніньовський викладає польську мову. Адміністратором слов'янського відділу є проф. Юліян Лайчук (російська мова і література.

Н. Н.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Родні Будка був представником стейту Мишіґен на Педагогічній Конференції у Вашинґтоні

17-річний учень середньої школи (гай скул) в Чіпве Велі, Мишиґен, був вибраний директором цієї школи на делеґата зі стейту Мишиґен на Педагогічну Конференцію у Вашингтоні, яка тривала від 23-го до 26-го лютого ц. р. Цю Конференцію скликував Інститут для розвитку виховної діяльности при Фундації Чарлза Кеттерінґа, і в ній брали участь представники Департаменту Виховання, професори університетів і коледжів та визначні педагоги. Директор школи вибрав на делеґата українського роду учня Родні Будку, бо він найкраще надавався на те, щоб поінформувати делегатів на Конференції у столиці про нові проби навчання в своїй школі.

Родні Будка

Родні Будка — це син Євгена і Софії (Шанайда) Будків, внук бабуні Антоніни Будка та дідуня Василя Шанайди. Родні Будка і його родина є членами УНСоюзу.

Одночасно треба згадати, що Родні Будка вибраний зі своєї школи Американським Інститутом на чотиритижневу поїздку до Европи, де має звидіти середні школи та університети в Англії, СССР. З вибраними учнями іде і їхня вчителька п. Діяна Ші.

Стефан Хом'як

Різдвяна ялинка в Ню Йорку

Радісно і приємно було бути на „Різдвяній Ялинці" дошкільнят і школярів Свято - Троїцької УАПЦеркви з Брум- вулиці в Ню Йорку, проведеної під мистецьким керівництвом п-і Валентини Якимчук.

Різдвяну ялинку влаштовують всі народи християнського світу. 23-го січня влаштувала її й згадана школа, надаючи цій імпрезі суто національного кольориту.

В колядках, виконуваних шкільним хором, ми відчували чари української святої ночі. Від інших віяло пахощами територіяльно далекої, але духово близької Батьківщини. А ще інші викликали в нашій уяві вічний, незрівнянний Київ — старовинну колиску християнства й культури Східньої Европи.

Кожна частина програми була глибоко продумана з точки зору виховання нашої дітвори в українському дусі. З самого початку глядач занурюється в рідну йому атмосферу:

І в час, як лунає
різдвяний наш спів,
Ми линем душею
у Київ і Львів,
В зелені Карпати,
в Дніпрові луги,
Що їх нам забрали
лихі вороги...

У виконанні учениці Марти Якимчук, ці слова набирали живого, зворушливого змісту, розкривали її любов до України, якої вона ніколи не бачила, і почуття ненависти до захланного, кривавого ворога.

Вітаєм вас, рідні, близькі
та далекі,
Вітаєм вас, гори, берези,
смереки,
Вітаєм вас, села, міста
України.
Христос народився, —
а Ірод хай згине!

Танок лагідно - пестливих хмаринок (учениці Роксоляна Баб'юк, Ліда Мантика, Ніна Сікорська, Марта Якимчук) милував і вабив своєю ґрацiйністю в гармонійній композиції „Різдвяного сну" (автор В. Д. Якимчук). А зірочки (малята-школярі: Оленка Кулішенко, Наталочка й Роксанка Миськови, Наталочка Майстренко, Ірина Сікорська та Наталя Черниченко) вдало передали танком радість святої ночі. В чудових убраннях, янголи (Леся Кульбіда, Леся Майстренко, Маруся Суходолів, Ніна Сікорська, Аня Шемитило та Мартуся Якимчук) плавними рухами й співами славословили Новонародженого під чудову музику — Р. Н.

Маестро Д. Олійник добре підготовив шкільний хор, що співав під акомпаніямент учениці Лялі Олійник.

Зворушення глядача підсилювали декорації і освітлення, запроєктовані й виконані майстерними руками інж. В. С. Якимчука та його асистентки — панни Д. Якимчук.

Мило й природньо грали відомий ще з минулих виступів 4-річний „артист" — Ярчик Саленко та його ровесники: чарівна Катерина Наливайко й славний Гліб Гречнів — улюбленці публіки. Чудово звучала барвиста мова з їхніх дитячих уст! Недарма глядачі раз-у-раз нагороджували виконавців бурхливими оплесками. Радісно привітали також на сцені Василька Медведева.

Українська різдвяна ялинка мала виразно національне обличчя, і тому приємно всіх схвилювала. В тому мистецькому виконанні, як ми бачили, заслуговує вона на найкращу оцінку.

Молодь, яка змалечку причастилася до рідного мистецького слова, рідної пісні й танку, ніколи не стане жертвою денаціоналізації, і про неї ніхто не питатиме з розгубленістю чи із збентеженням: „А де ж наша молодь?" Вона завжди буде активною, назавжди залишиться красою українського суспільства в діяспорі.

Зрозуміло, що це так легко не дасться. Для цього потрібна довга й наполеглива виховна праця не лише батьків, але й педагогів-мистців, починаючи вже з дошкільного віку. Для цього потрібні посвята, терпеливість і любов до малечі, що їх має подостатку п-і Валентина Якимчук — педагог і мистець не лише з освіти, але й з Божої ласки.

Михайло Сердюк

ЧУЖИНЕЦЬКІ СТУДЕНТИ В ОДЕСІ

У вищих навчальних закладах Одеси, — пише кореспондент „Радянської України" (з 3 лютого) навчається багато закордонних студентів, серед них немало з В'єтнаму.

ПРО ЧОТИРИ СТІНИ І РОДИННЕ КУБЕЛЬЦЕ

Якийсь А. Котляр у „Молоді України" (з 13 лютого) картає молодих людей, які „обмежують свій світ чотирма стінами, родинним кубельцем".

„Ця категорія молодих людей, — бештає їх А. Котляр, — найменше часу від дає громадській діяльності"...

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, які надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК ч. 21.

М. Туранський, Н. Йорк	$10.00	М. Меллон, Тарентум	1.80
Н. З. Джерзі Сити	8.00	Д. Лінницький, Клівленд	1.75
Ф. Паслон, Сиракюз	6.00	П. Орлик, Свартмор	1.75
С. Капа, Кларк	5.00	А. Бардаш, Боффало	1.00
М. і З. Левицькі, Монтреал	5.00	О. Бурачок, Джексон Гайтс	1.00
Д-р М. Логаза, Сиракюз	5.00	М. Вилка, Торонто	1.00
Я. Мартинюк, Літел Фолс	5.00	С. Верний, Вашингтон	1.00
В. Микодинський, Монтреал, Канада	5.00	В. Вовчук, Вотербері	1.00
Ю. Мичуда, Черривілл	5.00	М. Ворона, Глендейл	1.00
Д. Поцентилюк, Л. Фолс	5.00	С. Всякий, Гастінгс Гадсон	1.00
Р. Тенюк, Форт Віллiям	5.00	О. Гарасим'як, Бруклин	1.00
І. Грицишин, Асторія	4.00	Т. Глуховецький, Парма	1.00
Д-р Я. Коропей, Потакет	4.00	А. Горбач, Шикаґо	1.00
П. Пайтра, Ню Йорк	4.00	А. Горпенюк, Дітройт	1.00
Д-р А. Педа, Деннемора	4.00	В. Гошовський, Бронкс	1.00
М. Адамчук, Мілвокі	300	Р. Громницький, Едсон	1.00
А Богданович, Маямі	300	Н. Гуцуляк, Балтімор	1.00
П. Вайда, Торонто	3.00	С. Гельнер, Ст. Леонард	1.00
А. Вацлавський, Бруклин	3.00	В. Горбанюк, Вест Іслип	1.00
І. Віщур, Дітройт	3.00	С. Демків, Воукеган	1.00
М. Голубець, Елизабет	3.00	І. Денисенко, Клівленд	1.00
В. Горностай, Парма	3.00	І. Дикан, Гільбертсвілл	1.00
І. Дух, Ню Йорк	3.00	О. Дуцічевська, Іст Орендж	1.00
І. Мигаль, Шикаґо	3.00	М. Іваницький, Акрон	1.00
Р. Мурашко, Джерзі Сити	3.00	Т. Загаєвич, Клівленд	1.00
М. Попик, Філядельфія	3.00	С. Захвалинський, Трентон	1.00
С. Стрілецький, Акрон	3.00	А. Кавшан, Філядельфія	1.00
С. Сушинський, Янґставн	3.00	А. Кецко, Рочестер	1.00
Т. Ткачишин, Бунтон	3,00	П. Козак, Філядельфія	1.00
Мґр. І. Траска, Геттисбурґ	3.00	І. Коршляк, Питтсбурґ	1.00
Г. Турчак, Фениксвілл	3.00	М. Костинюк, Рочестер	1.00
П. Федак, Джолієт	3.00	А. Крих, Трентон	1.00
І. Юссип, Дженнінгс	3.00	В. Кузьмин, Ґрінсбурґ	1.00
А. Білоус, Дітройт	2.00	Ю. Куц, Філядельфія	1.00
І. Бовцайло, Галлінґтон Веллей	2.00	О. Марійчук, Філя	1.00
Ж. Богун де Ляре, Ню Йорк, Н. Й.	2,00	М. Михальцевич, Честер	1.00
Л. Борщ, Бруклин	2.00	Н. Назар, Бруклин	1.00
Г. Ґеба, Статен Айленд	2.00	М. Пакуш, Лорейн	1.00
І Демків, Гемтремк	200	В. Паракіц, Нюарк	1.00
Н. Дорошенко, Ірвінґтон	2.00	Г. Цертчак, Честер	1.00
К. Зепко, Акрон	2.00	В. Петрій, Линдгурст	1.00
П. Каденко, Стілтон	2.00	А. Піщак, Елизабет	1.00
С. Лаба, Рочестер	2.00	В. Попович, Форест Гіллс	1.00
А Майданський, Шикаґо	200	Т. Рак, Філядельфія	1.00
А Масний, Амгерстбурґ	2.00	О. Рекрут, Провіденс	1.00
С. Масюк, Філядельфія	2.00	Т. Рожанковський, Гадсон	1.00
Г. Мидляк, Ню Йорк	2.00	З. Салецький, Гартфорд	1.00
В. Пелеський, Парсіппані	2.00	О. Сокіл, Гартфорд	1.00
І. Стратичук, Ню Гевин	2.00	М. Трищак, Лорейн	1.00
І. Хоминець, Меккіспорт	2.00	Н. Филипович, Шикаґо	1.00
Л. Ярош, Белмор	2.00	А. Шулінський, Флашінґ	1.00

Маямі, Фла.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО СТАРШИХ ВІКОМ

Українське Т-во Старших Віком влаштувало Бенкет 23-го січня ц. р. з нагоди набуття чартеру. Предсідник цього Товариства пан Олександер Лисий привітав присутніх гостей з різних стейтів ЗДА і з Канади, після чого почалася гостина при заставлених стравами столах. Харчі приготовили самі членкині під проводом пані Богданович.

Предсідник Товариства п. Лисий оповів про організацію і ціль цього Товариства, яке спочатку мало 9 членів, а тепер має вже 40. Ціль: взаїмна допомога вдома чи в шпиталі, і то матеріяльна і духова під час життя і на випадок смерти при похоронах.

Одна членкиня Товариства пані Сташків подарувала йому 10 акрів землі в добрім положенні і площу, готову до будови. Вона мріє мріє про укр. оселю на цій площі. В оселі могли б діти вчитися української мови і культури. Вона вже жертвувала гроші на цю ціль. Голова сказав, що „Слава!" такій жертвенній членкині!

Присутні грімкими оплесками дякували пані Сташків, яка, зворушена до сліз, дякувала всім за щире вітання.

Секретарка Товариства пані Ольга Кукурудза передала пані Сташків квіти. Також внука панства Богдановичів передали їй квіти, якими вона втішилася

До Товариства можуть належати і українці з-поза Флориди, як це вже зробили пан Галелюк і пан Литвин з нюйоркського стейту. В Оселі можна жити спільно і помагати собі взаїмно.

Інформації подає радо всім секретарка Товариства. Її адреса така:

Mrs. Olga Kukuruza, 6231 N.W.I. Place Miami, Florida.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Стефанії Крамарчук
складають 25.00 долярів
на КоДУС
Ольга і Іван ГУТА

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогої нам
бл. п. ОЛЬГИ САХРИН
складаємо 15.00 долярів
на НТШ в ЗДА
Василь і Квітка СТЕПЮКИ

Замість квітів на могилу Дорогого Свояка
бл. п. інж. МИХАЙЛА КУНІНСЬКОГО
складаю 10.00 долярів
на Український Університет в Римі.
Уляна ТЕРЛЕЦЬКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 8-го березня 1966 р. о год. 10-ій ранку відійшов від нас у Вічність на 40-му році життя, по короткій і важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, СИН, ЗЯТЬ і ШВАҐЕР

бл. п. д-р МИКОЛА ГОЛОВЕЦЬКИЙ

народжений 10-го квітня 1925 року у Чечелівці, Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена у п'ятницю, 11-го березня 1966 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 12-го березня 1966 року о годині 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Царя Христа на Найставил, а звідси на цвинтар на Факс Чейсі.

Горем прибиті:

ОЛЬГА — дружина
БОГДАН — син
ОЛЕНА і ІВАН ГОЛОВЕЦЬКІ — батьки
ЛЕОНІЯ і д-р ІВАН ОЛЕКСИШИНИ — тесті
НАДІЯ і РОМАН БУЛИКИ — шваґри
і вся Родина в Україні і на чужині

Лікарі Огайо на Український Університет в Римі

Українське Лікарське Товариство в стейті Огайо перевело серед своїх членів збірку на Український Католицький Університет в Римі, під час якої двадцять дев'ять членів зложили — $1 800.

По $100 склали: д-р В. Возняк, д-р М. Гнатчук, д-р М. Грушкевич, др М. Дейчаківський, д-р Я. Кривяк з дружиною ($160), д-р Я. Музичка, д-р М. Орловський, д-р Б. Панасюк, д-р М. Сагайдак, д-р Л. Шанковський, д-р В. Шкільник, д-р Д. Фаріон.

По $50 склали: д-р Р. Василишин, д-р М. Гнатюк, д-р О. Клос, д-р В. Левицький, д-р Д. Павлишин, д-р Ю. Сілецький, д-р О. Хомин.

Крім цього брали участь у збірці датками по $10-25: д-р О. Берест, мгр І. Городиський, мгр Б. Данилевич, д-р М. Комарянський, д-р І. Липська, д-р Я. М., д-р Б. Осадца, д-р Т. Решетило, д-р М. Сатурський, д-р О. Школьник.

Коли зважити, що деякі лікарі жертвували ще індивідуально без посередництва Товариства, а 17 членів зложило на цю ціль з нагоди різдвяносвяточних побажань по $10, дотеперішні пожертви від членів УЛТ в Огайо на Український Католицький Університет в Римі виносять кого —$2 500.

МОСКОВСЬКА НАЧИНКА

Одеський композитор М. Гржибовський пише оперу „Правда" за однойменною п'єсою О. Корнійчука; інший композитор Ю. Знатоков готує два балети. Один з них „Російські жінки" вже закінчений у клявіятурі і готує до постави Київський театр опери та балету. Другий балет зветься „Червоне листя".

Вся ця московська начинка присвячена 50-річчю большевицького панування в Україні.

ГОТОВИЙ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

Д-р Дейвід Т. МекКан в Шикаго дістав покликання до військової служби. Перед зголошенням зроблено ще спільну родинну знімку: д-р МекКан з дружиною та сімома дітьми у віці від чотирьох місяців до вісьмох років. Сам д-р МекКан має 32 роки.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

ДОПОВІДЬ Д-РА ОЛЕКСАНДРА ДОМБРОВСЬКОГО „ЛІТЕРАТУРНА КОМПОЗИЦІЯ ГЕРОДОТОВОЇ СКИТІЇ"

7-го листопада 1965 року відбулось наукове засідання секції Античної Історії УВАН, на якому виступив з доповіддю д-р О. Домбровський на тему „Літературна композиція Геродотової Скитії".

Доповідач зазначив, що коли в нашій добі одинокими критеріями оцінки якого-небудь історичного твору являється його наукова вартість , то в античній добі сама наукова вартість історичного твору не вистачала, — представники античної історіографії звертали також увагу й на літературну форпроблиски античної, вірніше му своїх писань. Перші грецької історіографії, пов'язані з Гомеровими епопеями, а відтак з літературно-теологічними творами Гезіода з їхньою теогонічно-космогонічною проблематикою.

Щойно в 5-му столітті до нашої ери, після початкових фаз кристалізації історичної думки, появляється початок завершуючої фази грецької історіографії, базованої на писанні прагматичної історії, представником якої являється Геродот. Опис Скитії в 1У книзі Геродотової Історії — це дигресія в нарисі перської історії з огляду на похід Дарія на скитів. В тому великому скитському екскурсі, що обіймає сто сорок два розділи, знаходимо малі екскурси, де Геродот відбігає від теми та презентує читачеві якесь оповідання, що було під впливом йонської новелі. Навіть Геродотова техніка оповідання (Геродот часто оповідає стилем балакуна, свобідно й широко розводиться з відтінню народної епіки, залюбки повторюється) основується на взірцях йонської новелі. В інших книгах Геродотової Історії та епіка випала більш по-мистецьки, а в скитському екскурсі вона випала нерівномірно й слабо. В етнографічних описах Геродот має звичайно більше поле до попису, як в географічних. Нарраційний стиль Геродота є характеристичний, своїм „орацію ректа", головно при оповіданні цікавих, у Геродотовому розумінні, коротких екскурсів, де батько історії передає безпосередньо бесіду дієвих осіб даного оповідання. Тих малих екскурсів є відносно так багато, що вони притемнюють історію походу. Зате треба відмітити асоціятивний характер переходів з одної теми, чи з одного оповідання на друге в Геродотовій Скитії. Деякі місця скитського екскурсу звертають особливу увагу дослідника своїми клясичного переходу з одної теми ними прикладами сполучена другу.

Н. Н.

Почалась кампанія за Фігена

Клівленд, Огайо. (зрв) — 12-го лютого відбулось тут в Українському Народному Домі ініціятивне засідання в справі створення Українського Комітету для конґресмена Фігена. Засідання скликано в порозумінні з Головною Кватирою виборчої кампанії цього конґресмена. Особисту участь у засіданні взяв екзекутивний секретар М. А. Фігена, Едуард Ф. Кігов. У висліді нарад створено тричленний Ініціятивний Комітет У його склад ввійшли — Михайло Пол-Павлівський, який є членом Демократичної Партії ЗДА та Асоціяції Католицьких Ветеранів і власником одинокої української друкарні Клівленду, панна Люба Стецяк — учителька однієї із клівлендських шкіл та панна Наталка Онисько, що працює в лікарні Адміністрації Ветеранів.

У зв'язку з новим розподілом районів у 20-ому конґресовому дистрикті Огайо, місто Парма не належить більше до дистрикту Конґресмена Фігена. Відомо, що найбільше число українців Великого Клівленду живе в Пармі. Новий 20-ий дистрикт обнимає тепер такі райони: 2, 3, 5-8, 12, 21-25, 27, 31-33, Брейтнал, Брукпарк, Бруклин, Линндейл та Ривередж.

Тому, в суботу, 26. ц. м. ініціятивний комітет скликає Ширші Громадські Сходини українських мешканців 20-ого Дистрикту, які відбудуться в Українському Народному Домі при Вест 14-ій вулиці, щоб в нових умовинах створити екзекутивний комітет, який зможе запевнити мобілізацію якнайбільшого числа українських голосів для конґресмена Фігена.

В неділю, 13. ц. м., відбувся в честь конґресмена Фігена бенкет у Клівленд-Шератон готелі, в якому взяло участь близько дві тисячі приятелів цього конґресмена. Господарями бенкету були лібанонці, члени церкви св. Марона. Бенкет вшанували своєю присутністю такі достойники, як Апостольський Адміністратор Клівленду, Єпископ Кларенс Ізенман, посадник м. Клівленду Ралф С. Лохер, конґресмен Роберт Е. Свіні, та низка інших. Українську групу репрезентував в президії бенкету радний міста Клівленду, адвокат Т. Білинський.

СПРОСТОВАННЯ

Цим спростовується помилку в ч. 33 з 19-го лютого ц. р. в „Свободі" — в дійсності святкову доповідь на Святі Державности і Соборности в Дітройті виголосив 23-го січня ц. р. член Української Центральної Ради проф. інж. К. Ніщеменко.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 11-го БЕРЕЗНЯ 1966 Р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ — 571 Відд. в Січовій залі о год. 8 веч. Прохається членів платити свої вкладки на зборах Відділу. — мгр. І. Оверко, предсідник, Ю. Баранюк, секр., М. Іванюк, кас.

БРУКЛИН, Н. Й. Перші квартальні збори Т-ва Запорозька Січ — 325 Відд. о год. 8 веч. в УНДомі при Grand St. в Брукліні. На зборах буде звіт касира і Контр. Комісії за 1965 р. та інші важливі справи. Управа просить членство придбати більше нових членів. — В. Клавсник, предс., Ст. Влагий, секретар.

СУБОТА, 12-го БЕРЕЗНЯ 1966 Р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Дарахівщина — 275 Відд. о год. 7 веч. в церковній залі, Грін і Сасекс вул. На порядку дня: справа оголошень до пропам'ятної книги і заступник делеґата на 26 Конвенцію і інше. — В. Юрків, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. — І. Малець, секретар.

АМБРІДЖ, Па. Місячні збори Т-ва св. Василія — 161 Відд. о год. 7 веч. в Клюбовім приміщенню. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори 270-го Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Проситься чл. прибути на збори, а довжників вирівняти заборгованості. Проситься приєднувати нових членів до Відділу. — А. Шаран, М. Варан, Ст. Островський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 13-го БЕРЕЗНЯ 1966 Р.

БРІДЖПОРТ, Па. Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла — 383 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі, 494 Форд вул. Проситься про численну участь. — И. Хома, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці — 36-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу. Проситься членкинь прибути та приєднувати нових членів. Члени які не вирівняли своїх вкладок, будуть суспендовані. – Марія Філас, предсідник, Катерина Ярославська, кас., С. Гунька, секр.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресвятої Тройці — 320 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься членів прибути на означений час та вирівняти свої вкладки. — Д. Пісецький, предс., Ів. Малко, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 146-ий Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Осередку при вул. Карпентер. Присутність членів обов'язкова. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов — 45 Відділ, о год. 12-30 по пол. в Домі Т-ва А. У. Горожан при 847 N. Franklin St. Проситься членів явитися чисельно. Треба поправити одну ухвалу з річних зборів. Проситься членів вирівняти свої залеглі вкладки. - Адв. І. Дудун, предс., М. Сеник, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, фін. секр.

ТАРЗАН, ч. 5 587. Тарзан знаходить вихід.

Тарзан турбувався цим, коли його обидва приятелі впали жертвою чаду й диму.

Але його кмітливий ум негайно знайшов плян. Він роздер одну із завіс...

І порізав на тоненькі пасочки! І швидко прив'язав Джана Стюарта до хребта лева Белу!